

İNSAN HAKLARI SÖZLÜKÇESİ

Bu sözlük İnsan Haklarıyla ilgili kavram ve kurumların anlamlarını veriyor:

I. Genel Kavramlar

asylum seeker
sığınmacı

civil rights
medeni haklar

classic human rights
klasik insan hakları

code of conduct
davranış kuralları

collectives righth
kollektif haklar

cultural rights
kültürel haklar

de facto refugee
de facto sığınmacı

derogation of human rights
insan haklarının askıya alınması

displaced persons
yerlerinden edilmiş insanlar

due process rights
hukuki eşitlik hakları

economic rights,
ekonomik haklar

state of emergency
olağanüstü durum

fundamental rights
temel haklar

grounds for derogation/ suspension (of certain rights)
bazı hakların askıya alınması gerekçeleri

grounds for limitation (of certain rights)
bazı hakların sınırlandırılması gerekçeleri

human rights
insan hakları

human rights violations
insan hakları ihlalleri

individual petition
kişisel başvuru

individual rights
kişisel haklar

interference in internal/ domestic affairs
içişlerine müdahale

international armed conflict
uluslararası silahlı çatışma

international humanitarian law applicable in armed conflicts
silahlı çatışmalarda uygulanacak uluslararası insani hukuk

inter-state application/complaint
devletlerarası şikayet başvurusu

migrant
göçmen

non-international armed conflict
uluslararası olmayan silahlı çatışma

“notstandsfeste rechten”
vazgeçilemez haklar

political rights
siyasal haklar

right of petition
başvuru hakkı

social rights
sosyal haklar

2.Haklar

right to self-determination
kendi kaderini tayin hakkı

right to protection against discrimination
ayrımcılığa karşı korunma hakkı

right to life
yaşama hakkı

right to liberty and security of the person
kişinin özgürlük ve güvenlik hakkı

T.C.
BAŞBAKANLIK
İnsan Hakları Başkanlığı

rights to protection against torture
işkenceye karşı korunma hakkı

right to protection against slavery or servitude
köleliğe karşı korunma hakkı

right to protection against arbitrary arrest or detention
keyfi tutklama ve gözaltına karşı korunma hakkı

right to freedom of movement
seyahat etme hakkı

right to leave a country
bir ülkeyi terketme hakkı

right to return one's own country
kişinin kendi ülkesine dönme hakkı

right to protection against arbitrary interference with privacy
özel hayata müdahaleye karşı korunma hakkı

right to freedom of religion
din özgürlüğü hakkı

right to freedom of opinion
fikir düşünce hakkı

right to freedom of expression
ifade özgürlüğü hakkı

right to peaceful assembly
barış amaçlı toplanma özgürlüğü hakkı

right to freedom of association
örgütlenme özgürlüğü hakkı

right to vote
seçme hakkı

right to stand for election
seçilme hakkı

right to equal protection of the law
kanun önünde eşit korunma hakkı

right freely to participate in cultural life
kültürel hayata serbestçe girme hakkı

right to employment
çalışma hakkı

right to free choice of employment
istenilen işte çalışma hakkı

right to just remuneration
adil ücretlendirme hakkı

right to an adequate standard of living
standart bir hayat hakkı

trade union rights
sendikal haklar

right to strike
grev hakkı

right to social security
sosyal güvenlik hakkı

right to food
gıda hakkı

right to clothing
giyinme hakkı

right to housing
konut hakkı

right to medical care
tıbbi bakım hakkı

right to education
eğitim hakkı

3. Anlaşmalar ve Sözleşmeler

United Nations
Birleşmiş Milletler Sözleşmesi

International Bill of Rights
Uluslararası İnsan Hakları

Universal Declaration of Human Rights
Evrensel İnsan Hakları Bildirgesi

International Covenant on Civil and Political Rights
Medeni ve Siyasi Haklar Uluslararası Sözleşmesi

Optional Protocol
Seçimlik Protokol

International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights
Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi

Proclamation of Teheran
Tahran Bildirisi

T.C.
BAŞBAKANLIK
İnsan Hakları Başkanlığı

International Convention on the elimination of all forms of racial discrimination
Her Türlü Irkçılık ve Ayrımcılığın Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi

Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women
Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi

Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment
İşkenceye ve İnsanlık Dışı Muamele ve Cezalandırmaya Karşı Sözleşme

Code of Conduct for Law Enforcement Officials
Yasa Uygulayıcılarının Davranış Kuralları

Principles of Medical Ethics relevant to the Role of Health Personnel, Particularly Physicians, in the Protection of Prisoners and Detainees against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment
Tutuklu ve Gözaltında Bulundurulanların İşkenceye ve İnsanlık Dışı Muamele ve Cezalandırılmalarına Karşı Korunmalarında Görev Alan Personelin, Özellikle Hekimlerin Tıbbi Etiklerine İlişkin İlkeler

Convention relating to the Status of Refugees
Sığınmacıların Statüleri Sözleşmesi

Convention on the prevention and punishment of the crime of genocide
Soykırım Suçunun Cezalandırılması ve Önlenmesi Sözleşmesi

Council of Europe
Avrupa Konseyi

European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, with Protocols
Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlükleri Koruma Sözleşmesi (protokollerle birlikte)

European Convention for the Prevention of Torture and Inhuman or degrading Treatment or Punishment
İşkence ve İnsanlık Dışı Muamele ve Cezalandırmaya Karşı Avrupa Sözleşmesi

European Social Charter
Avrupa Sosyal Şartı

AT/AB
Single European Act
Tek Avrupa Senedi

Declaration on Human Rights Declaration sur les droits de l'homme
İnsan Hakları Bildirgesi

Declaration against Racism and Xenophobia
İrkçılık ve Yabancı Düşmanlığına Karşı Bildiri

Code of Conduct for Transnational Corporations
Ulusötesi şirketlerin Davranış Kuralları

Lome Conventions
Lome Sözleşmeleri

Schengen Agreement
Schengen Anlaşması

AGİK/AGİÖ
Final Act of the Conference on Security and Cooperation in Europe (Helsinki Final Act)
Helsinki Nihai Senedi

Concluding Document of the Madrid Meeting of Representatives of the Participating States of the Conference on Security and Cooperation in Europe, etc.
AGİT Devlet Temsilcileri Madrid Toplantısı Kapanış Belgesi

4. Diğer Anlaşma ve Bildiriler

American Convention on Human Rights
Amerika İnsan Hakları Sözleşmesi

American Declaration of the rights and duties of man
Amerika İnsan Hak ve Ödevleri Bildirisi

African Charter on human and peoples' rights
Afrika İnsan ve Halklar Hakları Şartı

Syracuse Principles on the Limitation and Derogation Provisions in the International Covenant on Civil and Political Rights
Medeni ve Siyasi Haklar Uluslararası Sözleşmesinde yer alan hükümlerin sınırlandırılması ve askıya alınmasına ilişkin Syracuse İlkeleri

Limburg Principles on the Implementation of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights
Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesinin uygulanmasına ilişkin Limburg İlkeleri

Geneva Conventions (Red Cross)
Cenevre Sözleşmeleri (Kızıl Haç)

5. Forumlar

Birleşmiş Milletler
General Assembly
Genel Kurul

Special Committee on Decolonisation
Sömürgeleştirme Özel Komitesi

Special Committee against apartheid
İrk Ayrımcılığına Karşı Özel Komite

Special Committee to investigate Israeli practices affecting human rights of the population of the occupied territories
İşgal Altındaki Topraklarda İsrail'in İnsan Haklarını Etkileyen Uygulamalarını Araştırma Özel Komitesi

T.C.
BAŞBAKANLIK
İnsan Hakları Başkanlığı

International Law Commission
Uluslararası Hukuk Komisyonu

UN High Commissioner for Refugees
BM Mülteciler Yüksek Komiserliği

Economic and Social Council
Ekonomik ve Sosyal Konsey

Commission on the Status of Women
Kadının Statüsü Komisyonu

Commission for Social Development
Sosyal Kalkınma Komisyonu

Committee on crime prevention and control
Suçun Önlenmesi ve Kontrolü Komitesi

Committee on Narcotic Drugs
Uyuşturucu Maddeler Komitesi

Commission on Human Rights
İnsan Hakları Komisyonu

Subcommission on prevention of discrimination and protection of minorities
Ayrımcılığın Engellenmesi ve Azınlıkların Korunması Alt-Komisyonu

Special Rapporteur on Chile, etc.
Şili Özel Raportörü

Special Rapporteur on Summary or Arbitrary Executions
Keyfi ve Ani Cezalandırmalar Özel Raportörü

Special Rapporteur on Torture
İşkence Özel Raportörü

Special Rapporteur on the Elimination of All Forms of Religious intolerance
Her Türlü Dini Hoşgörüsüzlüğün Önlenmesi Özel Raportörü

Working Group on Enforced or Involuntary Disappearances
Zorla veya İstek Dışı Ortadan Kaybolmalara İlişkin Çalışma Grubu

Special Representative of the Secretary-General of the United Nations
BM Genel Sekreterinin Özel temsilcisi

Committee on the Elimination of Racial Discrimination
İrk Ayrımcılığının Önlenmesi Komitesi

Human Rights Committee
İnsan Hakları Komitesi

Committee on the Elimination of Discrimination Against Women
Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesi

T.C.
BAŞBAKANLIK
İnsan Hakları Başkanlığı

Committee on Economic, Social and Cultural Rights
Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Komitesi

Centre for Social Development and Humanitarian Affairs
Sosyal Kalkınma ve İnsani İlişkiler Merkezi

International Labour Organisation (ILO)
Uluslararası Çalışma Örgütü

International Labour Conference
Uluslararası Çalışma Konferansı

Committee on Freedom of Association
Örgütlenme Özgürlüğü Komitesi

Office of the High Commissioner for Human Rights
İnsan Hakları Yüksek Komiserliği

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation
BM Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü

United Nations Food and Agriculture Organisation
BM Gıda ve Tarım Örgütü

United Nations Habitat and Human Settlement Foundation
BM Yerleşme ve İnsan Yerleşmesi Kuruluşu

Avrupa Konseyi
Avrupa Konseyi

Committee of Ministers
Bakanlar Komitesi

Ministres' Deputies
Bakan Temsilcileri

Parliamentary Assembly
Parlamenteerler Asamblesi

European Court of Human Rights
Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi

Committee of Independent Experts
Bağımsız Uzmanlar Komitesi

Governmental Social Committee
Sosyal Yönetim Komitesi

AT/AB
European Communities
Avrupa Toplulukları

European Political Cooperation
Avrupa Siyasi İşbirliği

T.C.
BAŞBAKANLIK
İnsan Hakları Başkanlığı

European Council
Avrupa Konseyi

Council of Ministers
Bakanlar Konseyi

European Parliament
Avrupa Parlamentosu

European Commission (Commission of the European Community)
Avrupa Komisyonu

Economic and Social Committee
Ekonomik ve Sosyal Komite

Court of Justice of the European Communities
Avrupa Toplulukları Adalet Divanı

European Development Fund
Avrupa Kalkınma Fonu

AGİ/KAGİT

Conference on Security and Cooperation in Europe
Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı/la
Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı

Meeting of experts on human rights
İnsan Hakları Uzmanları Toplantısı

Meeting of experts on human contacts
İnsan İlişkileri Uzmanları Toplantısı

Cultural Forum
Kültürel forum

Diğer forumlar

Organisation of American States
Amerikan Devletleri Örgütü

Inter-American Commission on Human Rights
Amerika Ülkeleri İnsan Hakları Komisyonu

Inter-American Court of Human Rights
Amerika Ülkeleri İnsan Hakları Mahkemesi

Organitasion of African Unity
Afrika Birliği Örgütü

African Commission on human and peoples' rights
Afrika İnsan ve Halklar Hakları Komisyonu

International Confederation of Free Trade Unions
Uluslararası Serbest Ticaret Birlikleri Konfederasyonu

T.C.
BAŞBAKANLIK
İnsan Hakları Başkanlığı

Amnesty International
Uluslararası Af Örgütü

International Commission of Jurists
Uluslararası Hukukçular Komisyonu

International Conference of the Red Cross
Uluslararası Kızıl Haç Konferansı

Diplomatic Conference on the Reaffirmation and Development of International Humanitarian
Law Applicable in Armed conflicts
Silahlı Çatışmalarda Uygulanacak Uluslararası İnsani Yardım Hukukuna İlişkin Diplomatik
Konferans